

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ecotermolux” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „La Harap Alb” cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „La Harap Alb” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ecotermolux” cu privire la declararea nulității actelor juridice și încasarea sumei,

împotriva încheierii din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs cererii de apel și împotriva încheierii din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „La Harap Alb”,

c o n s t a t ă :

La 14 februarie 2017, SRL „Ecotermolux” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „La Harap Alb” solicitând încasarea sumei de 380653,98 de lei, încasarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 11419,62 de lei, precum și cheltuielilor de traducere și autentificare notarială în sumă de 1100 de lei.

La 29 noiembrie 2017, în cadrul ședinței de judecată, SRL „La Harap Alb” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Ecotermolux” prin care a solicitat constatarea nulității absolute a contractului de antrepriză nr. 015/15 din 17 august 2015, a devizului local nr. 2 la contractul de antrepriză nr. 015/15 din 17 august 2015, a devizului de local de resurse nr. 2 la contractul de antrepriză nr. 015/15 din 17 august 2015, a devizului local nr. 1 la contractul de antrepriză nr. 015/15 din 17 august 2015, a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate la contractul de antrepriză nr. 015/15 din 17 august 2015, a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate la contractul de antrepriză nr. 015/15 din 17 august 2015 (instalații

electrice), a contractului de prestare a serviciilor nr. 001/16 din 04 ianuarie 2016, a actelor intermediare de recepție a lucrărilor executate la contractul de antrepriză nr. 015/15 din 17 august 2015 și anume nr. 1 din 30 iunie 2016, nr.2 din 31 iulie 2016, nr. 3 din 31 august 2016, nr. 4 din 07 septembrie 2016, facturilor fiscale: seria/nr. JJ2720396 din 31 iulie 2016, seria/nr. JJ2720397 din 31 august 2016, seria/nr. JJ2720398 din 07 septembrie 2016 și seria/nr. JJ2720399 din 13 septembrie 2016, încasarea sumei de 434029,20 de lei ca fiind greșit transferată, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 29 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins demersul cu privire la amânarea plății taxei de stat la înaintarea cererii reconvenționale; nu s-a dat curs cererii reconvenționale și s-a oferit termen până la următoarea ședință de judecată pentru plata taxei de stat.

Prin încheierea din 19 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă SRL „La Harap Alb” împotriva SRL „Ecotermolux” cu privire la declararea nulității actelor juridice și încasarea datoriei, s-a remis reclamantului încheierea și cererea cu toate documentele anexate.

Prin încheierea din 19 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de asigurare a acțiunii depusă de reprezentantul SRL „Ecotermolux” cu privire la aplicarea sechestrului pe mijloacele financiare din conturile bancare ale pârâtului.

Prin decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat de SRL „La Harap Alb” și s-a casat încheierea din 19 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu restituirea cauzei spre rejudecare la etapa primirii cererii reconvenționale.

Prin încheierea din 04 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cerința SRL „La Harap Alb” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs cererii depuse SRL „La Harap Alb” împotriva SRL „Ecotermolux” cu privire la declararea nulității actelor juridice și încasarea datoriei; s-a comunicat SRL „La Harap Alb” despre necesitatea plății taxei de stat în mărime de 14620, 88 de lei, acordând în acest sens termen până la data de 19 septembrie 2018 ora 14:00.

Prin încheierea din 26 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de asigurare a acțiunii depusă de reprezentantul SRL „La Harap Alb” cu privire la aplicarea sechestrului pe mijloacele financiare din conturile bancare, precum și pe bunurile mobile și imobile ale pârâtului SRL „Ecotermolux”.

Prin decizia din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul declarat de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan și s-a menținut încheierea din 26 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

Prin hotărârea din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Ecotermolux” și s-a încasat de la SRL „La Harap Alb” în beneficiul SRL „Ecotermolux” datoria în mărime de 380653, 98 de lei, taxa de stat în mărime de 11419,62 de lei și suma de 1100 de lei cu titlu de cheltuieli de traducere și autentificare notarială; s-a respins ca fiind nefondată cererea reconvențională depusă de SRL „La Harap Alb” împotriva SRL „Ecotermolux” cu privire la declararea nulității actelor juridice și încasarea datoriei; s-a încasat de la SRL „La Harap Alb” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 14620,88 de lei.

La 27 iunie 2019, SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Totodată, a solicitat amânarea plății taxei de stat pentru examinarea apelului declarat până la prima ședință de examinare.

Prin încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, cu privire la amânarea plății taxei de stat; nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a comunicat apelantului și reprezentantului său despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 18330,36 de lei, acordându-i un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor; în caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin.(1) Cod de procedură civilă.

La 11 octombrie 2019, SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, a înregistrat amendament la apelul declarat împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 13 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul declarat de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan și s-a menținut încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în partea respingerii cererii privind amânarea plății taxei de stat depusă de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan.

La 18 noiembrie 2019, SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, în temeiul art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă, a depus cerere cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului declarat.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat în sumă de 18330,36 de lei; nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru; s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 18330,36 de lei, acordându-i un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor; în caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea din 22 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 426¹ alin.(1) lit.e) Cod de procedură civilă, s-a restituit recursul declarat de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, împotriva încheierii din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „La Harap Alb” împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

La 09 aprilie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.138), SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, a depus cerere de recurs solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 21 noiembrie 2019, corectată prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și casarea încheierii din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău ca fiind neîntemeiate cu trimiterea cauze la reexaminare la etapa examinării cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel de către SRL „La Harap Alb” împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursului s-a invocat încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO, motivând admiterea de către instanța de apel a unor erori de drept material și procedural. La fel, recurentul a exprimat dezacordul cu concluzia instanței de apel din încheierile contestate precum că nu au fost prezentate probe prin care să justifice situația financiară în vederea determinării posibilității reale de a achita taxa de stat. Or, la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat instanța de apel nu a ținut cont de actele/documentele anexate la dosar, ignorându-le, ceea ce a și determinat emiterea unei soluții neîntemeiate.

În acest sens, a menționat principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art.6 CEDO, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, conform cărora soluționarea cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”. Or, menținerea încheierilor contestate nu ar constitui decât o încălcare a posibilității de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate și de CEDO, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Recurentul a opinat că instanța de apel nu a dat importanță normelor procedurale care indică expres acțiunile ce urmau a fi îndeplinite de instanță pentru o bună și eficientă examinare a cauzei. Instanța de apel eronat a aplicat prevederile legii.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 11 martie 2020, iar SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, a depus cerere de recurs la 09 aprilie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.138).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii instanței de apel din 11 martie 2020 în adresa părților la 13 martie 2020, conform scrisorii de însoțire (Vol.II, f.d.130), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia. Astfel, recursul este declarat în termen.

Totodată, cu referire la termenul de contestare a încheierii din 21 noiembrie 2019, corectată prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul menționează că prin prisma art. 368 alin. (3) Cod de procedura civilă, încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul. Astfel, este în termen și recursul declarat împotriva încheierii din 21 noiembrie 2019, corectată prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Verificând legalitatea actelor de dispoziție contestate prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge

recursul declarat de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan și va menține încheierile contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul iterează că hotărârea din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel la 27 iunie 2019, de către SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, înregistrând în acest sens apelul. Totodată, a solicitat amânarea plății taxei de stat pentru examinarea apelului declarat până la prima ședință de examinare (Vol.II, f.d.33-34).

În temeiul art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău ca urmare a examinării cererii privind amânarea plății taxei de stat depusă de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, s-a respins cererea ca fiind neîntemeiată (Vol.II, f.d.61-64).

Aici este de remarcat că prin decizia din 13 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul declarat de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan și s-a menținut încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în partea respingerii cererii privind amânarea plății taxei de stat depusă de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan (Vol.II, f.d.91-96).

Totodată, prin încheierea instanței de apel din 17 septembrie 2019, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a acordat un termen de 10 zile de la recepționarea copiei încheierii pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 18330,36 de lei (Vol.II, f.d.61-64).

La 11 octombrie 2019, SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, a înregistrat amendament la apelul declarat împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (Vol.II, f.d.68-73).

La 18 noiembrie 2019, SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, în temeiul art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă, a depus cerere cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului declarat (Vol.II, f.d.98-99).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în partea componentei completului de judecată (Vol.II, f.d.111-113), ca urmare a examinării cererii SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea (Vol.II, f.d.102-106).

Totodată, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18330,36 de lei, acordându-i un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii (Vol.II, f.d.102-106).

Colegiul precizează că prin încheierea din 22 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 426¹ alin.(1) lit.e) Cod de procedură civilă, s-a restituit recursul declarat de SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, împotriva încheierii din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (Vol.II, f.d.119-122).

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 11 martie 2020, a restituit cererea de apel depusă de SRL „La Harap Alb” împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă (Vol.II, f.d.126-129).

Or, în virtutea art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Colegiul prin prisma criticilor aduse actelor judecătorești contestate și argumentelor aduse în favoarea casării acestora, apreciază ca fiind corecte concluziile instanței de apel, din considerentele ce succed.

În dezvoltarea acestei ipoteze, inițial Colegiul va puncta asupra temeiniciei soluției instanței de apel conform încheierii din 21 noiembrie 2019, corectată prin încheierea din 10 decembrie 2019, privind respingerea cererii SRL „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și respectiv acordarea unui termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat, prin prisma argumentelor recurentului.

Implicit, Colegiul va cita prevederile pertinente în acest sens.

În conformitate cu art.84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin. (1) lit.j) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, în cazul litigiilor cu caracter patrimonial în cuantum de 75% din taxa calculată din suma contestată

Art. 365 alin. (4) Cod de procedură civilă stipulează că la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În temeiul art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art.4 alin.(1) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul prevederilor legale amintite se deduce că pentru a beneficia de facilitățile acordate de legislator în ceea ce vizează scutirea de la plata taxei de stat, urmează a fi prezentate probe pertinente și concludente, care să confirme situația materială precară a solicitantului.

Raportând normele de drept citate la situația de fapt, Colegiul iterează că apelantul/recurent prin cererea înregistrată la 18 noiembrie 2019, a solicitat în temeiul art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, motivând că se află în imposibilitate financiară de a plăti taxa de stat pentru examinarea apelului declarat. Concomitent, s-a referit și la jurisprudența CtEDO, conform căreia în cazul invocării de către justițiabil a situației financiare dificile, instanța urmează să analizeze circumstanțele cauzei în vederea constatării capacității de plată a taxei de stat.

La acest capitol, Colegiul apreciază ca fiind justificată constatarea instanței de apel precum că nu au fost prezentate probe ce ar confirma faptul că apelantul SRL „La Harap Alb” nu dispune de mijloace bănești, venituri, bunuri materiale ce ar putea fi utilizate în vederea acumulării sumei necesare pentru plata taxei de stat și probe ce ar dovedi că nu dispune de posibilitatea de a dobândi sumele necesare pentru plata taxei de stat.

Or, argumentele invocate de către partea apelantă în sensul justificării cererii de scutire de la pata taxei de stat urmează a fi susținute de un suport probatoriu obiectiv și incontestabil.

De altfel, la materialele cauzei este anexat doar un certificat datat cu 18 septembrie 2018 privind conturile bancare deținute de SRL „La Harap Alb” în BC „Moldova Agroindbank” SA, precum și soldul acestora la data de 18 septembrie 2018, prezentat la înaintarea acțiunii reconvenționale (Vol.I, f.d.188).

Deși, recurentul menționează că depunerea cererii de scutire de la plata taxei de stat la declararea apelului, a fost dictată de lipsa surselor bănești, precum și că instanța de apel nu ar fi luat în considerare actele anexate la dosar, Colegiul notează că recurentul nu motivează care sunt actele care probează starea financiară sau prin ce se justifică starea materială precară a apelantului. De altfel, recurentul operează cu noțiuni generale, fără a specifica concret încălcările comise de către instanța de apel la emiterea actului judecătoresc contestat, precum și documentele care ar fi fost ignorate de instanța inferioară.

Concomitent Colegiul relevă că obligarea apelantului la plata taxei de stat, nu poate constitui o îngrădire a accesului la justiție sau încălcarea dreptului la un proces echitabil, or, pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, CtEDO remarcă că în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”. La soluționarea acestor cereri instanțele se bazează atât pe normele dreptului național, cât și pe prevederile Convenției și jurisprudența CtEDO.

Totodată, este de menționat că dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuează că impunerea la achitarea taxei de stat nu constituie o limitare incompatibilă cu garanțiile art. 6 din Convenție. Respectiv, nu se consideră îngrădirea accesului liber la justiție, prin prisma art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului, în situația în care solicitantul nu se conformează obligației de achitare a taxei de stat, dar nici nu informează despre situația materială la momentul relevant, cu prezentarea dovezilor veridice (Romany Gaz Group c. Moldovei, 08 iunie 2010, cererea nr.11662/05 din 01 martie 2005).

În altă ordine de idei, Colegiul notează că în recursul declarat nu au fost identificate prin ce se exprimă pretensele erori de drept admise de instanța de apel la soluționarea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat la declararea apelului. La fel, nu se disting nici probele ce dovedesc starea materială precară a apelantului/recurent care ar fi fost ignorate de instanța de apel.

Or, lipsa confirmării situației financiare precare a apelantului a dus la respingerea de către instanța de apel prin încheierea din 21 noiembrie 2019 a cererii SRL „La Harap Alb” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, precum și nu s-a dat curs cererii de apel declarate de SRL „La Harap Alb” și s-a acordat termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Respectiv, în recursul declarat nu au fost conturate anumite ipoteze care ar fi răsturnat soluția instanței de apel din încheierea din 21 noiembrie 2019 și care ar putea servi la casarea actului judecătoresc contestat.

Subsecvent, pornind de la faptul că apelantul/recurent nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel inserate în încheierea emisă la 21 noiembrie 2019 în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, prin încheierea emisă la 11 martie 2020, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel a restituit cererea de apel depusă de SRL „La Harap Alb” împotriva hotărârii din 29 mai 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Vol.II, f.d.126-129).

Colegiul precizează că este întemeiată și soluția instanței de apel dispusă prin încheierea din 11 martie 2020, în situația în care apelantul/recurent nu a prezentat dovada plății taxei de stat la declararea apelului, pornind de la faptul că recurentul a cunoscut dispozițiile instanței de apel în acest sens.

La acest capitol, Colegiul reține ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că în termenul acordat SRL „La Harap Alb” nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, adică nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel în sensul lichidării neajunsurilor admise la declararea apelului, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel depuse de SRL „La Harap Alb”. Or, la data respectivă instanța de apel a rezultat din materialele cauzei.

De altfel, apelantul/recurent nu și-a valorificat dreptul de a solicita prelungirea termenului de procedură în sensul art. 115 Cod de procedură civilă, în caz că nu avea

posibilitatea de a se conforma indicațiilor instanței de apel conform încheierii din 21 noiembrie 2019.

Or, în conformitate cu art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

În altă ordine de idei, Colegiul evocă prevederile art. 110 Cod de procedură civilă, conform cărora termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul evidențiază că instanța de apel corect a punctat că apelantul în termenul acordat nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat. Astfel, se impune concluzia de a fi reținută ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel inserate în încheierea din 21 noiembrie 2019, emisă în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Implicit, Colegiul punctează că odată inițiind procedura de apel, apelantul/recurent urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă de SRL „La Harap Alb”.

Conjunctura redată supra infirmă alegațiile recurentului referitor la faptul că ar fi fost lezat dreptul la un proces echitabil enunțat în art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

De asemenea, Colegiul nu a identificat anumite încălcări a normelor de drept procedural care ar fi fost admise de către instanța de apel la emiterea încheierilor contestate.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

Dealtfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în

restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În corolar, Colegiul reține ca fiind întemeiată și concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres și cert termenele, precum și condițiile de acceptare a cererilor de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierile contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „La Harap Alb”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan.

Se menține încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ecotermolux” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „La Harap Alb” cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „La Harap Alb” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ecotermolux” cu privire la declararea nulității actelor juridice și încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat